

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ

Ἐκφωνηθεὶς ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τοῦ
ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ

ἐπὶ τοῦ Λικηγέρον ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΤΕΦΑΝΙΤΣΗ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΕΥΚΑΔΟΣ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΟΥ
ΑΛ. 55.41.0081

Τὸ δεύτερον ἤδη ἀνατίθεται μοι ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ ὑψηλοῦ καὶ πενήμου ἅμα τούτου καθήκοντος.

Πρὸ ὀκταετίας ἀκριβῶς τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον Λευκαδίων, οὗ ἔχω τὴν τιμὴν νὰ προΐσταμαι, ἐνετείλατό μοι νὰ προπέμψω διὰ τῆς ἀσθενοῦς φωνῆς μου τὸν μέγαν πατριώτην καὶ ἐθνικὸν ποιητὴν τὸν πολὺκλαυστον Ἀριστοτέλην μας.

Ἦτον ἡ 25 Ἰουλίου, ἡμέρα ἀποφράς, ἣς τὴν ἀνατολὴν μετὰ λυγμῶν ὑπεδέχθη ὁ ἀτυχῆς οὗτος τόπος, συναισθανόμενος τὸ σκότος εἰς ὃ ἡ ἀπώλεια ἐκείνη τὸν ἐλύθισε.

Φεῦ πρὶν ἢ ἐπουλωθῇ τὸ καίριον ἐκεῖνο τραῦμα, ἕτερον θανατηφόρον καὶ ἀνεξίτηλον πλήττει νῦν τὰ στέρνα μας. — Ἰδοὺ τῷ αὐτῷ μηνὶ ἀγγέλλεται ἡμῖν ἡ ἀνυπολόγιστος ἀπώλεια τοῦ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΒΑΛΑΩΡΙΤΟΥ τοῦ μεγάλου τούτου πολίτου, — τοῦ εὐεργετικοῦ τούτου ἀστέρος τῆς τλήμονος Λευκάδος.

Καὶ αὖθις λοιπὸν ὁ δῆμος Λευκαδίων καὶ σὺν αὐτῷ οἱ τῶν Ἐξανθείας καὶ Ἐλλομένου, σὺν τούτοις δὲ οἱ ἐν Ἀθήναις παρεπιδημοῦντες Λευκάδιοι τὴν αὐτὴν ἀνατίθενται μοι πένθιμον ἐντολήν.

Οἱ σύλλογοι οὗτοι οἱ τοσάκις στεφανώσαντες τὸν μέγαν τοῦτον συμπολίτην ἡμῶν ζῶντα καὶ τοσάκις ἐγκαυχηθέντες ἐπὶ τῷ ὀνόματί του, κατέθεσαν δι' ἐμοῦ ἐπὶ τοῦ σεβαστοῦ φερέτρου αὐτοῦ στεφάνους, ὡς δείγμα ἀπείρου σεβασμοῦ καὶ ἀϊδίου εὐγνωμοσύνης ἐν τῇ αἰωνιότητι.

Συμπολῖται, ἀνοίξωμεν τὰς πηγὰς τῶν δακρύων μας καὶ θρηνήσωμεν ἐπὶ τῇ στερήτῃ ἐκείνου, ὅστις ἐν τῷ μέσῳ τῆς δόξης καὶ τῶν μεγίστων τιμῶν, ὧν ἀπῆλαυσεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, — τὴν ἀγάπην μας ἐθεώρησε πάντοτε ὡς τὸ μέγιστον τῶν δώρων, ἅπερ ἡ θεία πρόνοια ἠδύνατο νὰ δαφιλεύσῃ ἐπ' αὐτοῦ.

Διὰ τὴν προσφιλεῖν του Λευκάδα ἔζησε καὶ ὑπὸ τῶν χειρῶν τῶν φιλάτων του Λευκαδίων ἠθέλησε νὰ ταφῇ.

Πολυχρόνιος καὶ ὀδυνηρὰ νόσος ἐδέσμευεν αὐτὸν μακρὰν τῆς γῆς τῆς γεννήσεώς του, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν φρικτῶν πόνων ὑπ' ὧν κατετρώχετο, — ἐν τῷ μέσῳ τῶν περιποιήσεων προσφιλοῦς συζύγου καὶ φιλοστόργων τέκνων, — ἡ διάνοια καὶ ἡ καρδιά αὐτοῦ ἦσαν ἐστραμμέναι πρὸς τὸν ὠραιοῦ τούτου ὁρίζοντα, ἀφ' οὗ εἶδεν ἀνατέλλοντα τὸν πρῶτον ἡλίου.

Πασῶν τῶν ἀρετῶν μήτηρ ἐστὶν ἡ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπη. — τὴν ἀρετὴν δὲ ταύτην ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἐκέκτητο ὁ μέγας συμπολίτης ἡμῶν ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ.

Ἀπαντες οἱ διαλογισμοὶ του, — ἅπασαι αἱ ἐνεργεταὶ του καὶ ὡς προτιμωμένου καὶ ὡς ἀτόμου ὑπὸ τοῦ αἰσθημένου τούτου ἐνεπνεόντο. — Τίς ἐξ ἡμῶν ὅλων οὐδὲ τῶν παίδων ἐ-

ξαιρουμένων, ἀγνοεῖ τὸν βίον τοῦ Σπυρίδωνος Βαλαωρίτου;

Λευκὰς καὶ Βαλαωρίτης εἰσὶν τοσοῦτον πρὸς ἀλλήλα συνδεδεμένα, — ὥστε καὶ εἰς τὰ πέρατα αὐτὰ τῆς οἰκουμένης ἡ Λευκὰς γνωστὴ γίνεται διὰ τοῦ ὀνόματος Βαλαωρίτη, — καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ καὶ αὐτοὶ οἱ οὐδέποτε ἐπὶ τοῦ χάρτου ἐγκύβαντες μαθητὰς οὐκ εἰσὶν οὐδὲν ὅτι ὑπάρχει Λευκὰς.

Ἐν τῷ μέσῳ λοιπὸν τῆς ἀφάτου λύπης μας, ἐν τῷ μέσῳ τῶν δακρύων τὰ ὅποια χύνομεν, — ἅπαντες ἡμεῖς καταλαβανόμεθα ὑπὸ ἀνεκφράστου τινος αἰσθημένου ὑπερηφανίας, ἀναλογιζόμενοι ὅτι τοιοῦτον ἔσχομεν συμπολίτην.

Εἶθε τὸ αἶσθημα τοῦτο νὰ καταστήτῃ ἡμᾶς κρείττονας ἡμῶν αὐτῶν, οὕτω δὲ ἀτενίζοντες διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς διανοίας τὸν ἀστέρα ὅστις ἔδυσε, ἐνδυναμωθῶμεν ἐν τῇ ἀρετῇ καὶ ποδηγετούμενοι ὑπὸ τοῦ μεγάλου τούτου παραδειγματός προσεγγίσωμεν κατὰ τὴν εὐεργετικὴν αὐτοῦ αἴγλην.

Ἡ ἐμὴ γλώσσα δὲν εἶναι βεβαίως ἱκανὴ νὰ ἐξυμνήσῃ τὸν Σπυρίδωνα Βαλαωρίτην, διότι εἶναι γλώσσα νάνου ἀπέναντι κολοσσοῦ, — Ἀλλὰ διὰ τῆς γλώσσης τῆς ἐμῆς λαλεῖ ἡ κοινὴ συνείδησις, λαλεῖ ἡ ἀλήθεια, τὸ δένδρον τῆς ὁποίας μόνον ἐπὶ τοῦ τάφου θάλλει καὶ ἀναπτύσσεται. — Νυξὶς μόνον ἀρκεῖ καὶ ὁ ὄγκος γίνεται καταφανής.

Ὁ Σπυρίδων Βαλαωρίτης γόνος μεγάλης οἰκογενείας ἐν τῇ παιδικῇ μὲν ἡλικίᾳ ἔτυχεν ἀγωγῆς ὅντως χριστιανικῆς ὑπὸ εὐσεβῶν ἀνατραφεὶς γονέων, — ἔφηθος δὲ γενόμενος συνεπλήρωσε ταύτην διὰ τῆς ἐν Εὐρώπῃ προσκτήσεως τῶν γνώσεων ἐκείνων, αἵτινες ὑπὸ ὑγειοῦς νοῦς καὶ εὐγενοῦς καρδίας ἐφαρμοζόμεναι ἐν τῷ πρακτικῷ βίῳ κατέστησαν αὐτὸν ὄντως μέγαν.

Ἀμα συμπληρώσας τὸ 30 ἔτος τῆς ἡλικίας του ἐξελέγη ἀντιπρόσωπος ἐν τῷ Ἰονίῳ κοινοβουλίῳ, ὡς σημαῖαν φέρων τὰς νέας ἰδέας, αἵτινες κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀνεμόρφωσαν τὸ πρῶτον καθεστῶς, — ἔκτοτε δὲ μέχρι τῆς ἐνώσεως, οὐδέποτε τῶν δημοσίων πραγμάτων ἀπεμακρύνθη, ἐκλεγόμενος πάντοτε βουλευτὴς καὶ ἔδραν Γερουσιαστοῦ καταλαβών.

Μετὰ τὴν ἑνωσιν ἐξελέγη παρ' ἡμῶν ἐκ τῶν πρώτων πληρεξούσιος εἰς τὴν Β'. ἐν Ἀθήναις Ἐθνικὴν συνέλευσιν, ἐν ἣ ἐκθύμως ἠγωνίσθη ὑπὲρ τῶν καλῶς ἐννοουμένων ἐθνικῶν συμφερόντων, ὑπὲρ τῆς παγιώσεως τῆς τότε κλονιζομένης δημοσίας τάξεως καὶ ἰδίως ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς Ἑπτανήσου, ἅτινα ἄκαιρος φανατισμὸς ἐνέβαλεν εἰς προφανὴ κίνδυνον, — διὸ καὶ ὀλίγον μετὰ τὴν ἀνάστασιν τῆς ἑθνοσυνελεύσεως ἔλαβε μέρος, ὡς ὑπὸ τὴν τότε σχηματισθεῖσαν Κυβέρνησιν καὶ μετὰ τοῦ μακαρίτου Φωδέστη ἐργασθεῖς.

πυρετωδῶς πρὸς κανονικὴν ῥύθμισιν τῆς νέας τῶν πραγμάτων τάξεως. — Καὶ αὖθις δὲ κληθεὶς ὡς ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν κατὰ τὸ 1869 εἰς περιστάσεις λίαν ἀκανθώδεις, κατώρθωσε, δι' ἐμφρονος καὶ ἀξιοπρεποῦς πολιτικῆς, ἀντιμετωπίζων μάλιστα ἐκτάκτους ἀνωμαλίας, — νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν τάξιν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ νὰ παγιώσῃ τὴν πίστιν ἐν τῷ ἔξωτερικῷ. — Βραδύτερον διορισθεὶς πρέσβυς ἐν Λονδίνῳ ἀντεπροσώπευσε ἐπὶ μακρὸν τὸ ἡμέτερον ἔθνος μετ' ἀξιοπρεπείας καὶ διπλωματικῆς περινοίας οὗ τῆς τυχούσης, — τέλος δὲ ἠξιώθη δις τοῦ ὑφίστου τῶν ἀξιωματῶν τοῦ τοῦ Προέδρου τοῦ Κοινοβουλίου.

Ἐνταῦθα ἔληξε τὸ πολυχρόνιον καὶ ἐνδοξον ὄντως πολιτικὸν στάδιον τοῦ μεγάλου ἡμῶν συμπολίτου, — εἶθε δὲ νὰ ἔλῃγε τότε καὶ ὁ βίος αὐτοῦ διὰ νὰ μὴν ἀναγκασθῇ νὰ δοκιμάσῃ κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς ζωῆς του τὸ ποτήριον τῆς ἀχαριστίας προσενεχθὲν αὐτῷ ὑπ' ἐκείνων οἵτινες τοσάκις εὐηργετήθησαν, καὶ οἵτινες οὐδὲν ἄλλο εὕρισκον εἰς αὐτὸν παράπτωμα εἰμὴ ὅτι ἦτον καὶ δικαίως ἐκαλεῖτο μέγας τὴν διάνοιαν καὶ μείζων τὴν καρδίαν.

Καὶ ὅμως καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο ἔπιεν ἀμνησικακῶς ὁ Σπυρίδων Βαλαωρίτης, καὶ ὡς ἄλλος Ἀριστείδης, μακρὰν τῆς Λευκάδος του, — καθηλωμένος ἐπὶ τῆς κλίνης του, διελογίζετο, — ἐμερίμνα, — ἠγωνίζετο ὑπὲρ ταύτης καὶ ὑπὲρ τῶν Λευκαδίων του.

Εὐγνωμοσύνην λοιπὸν ἀνεξάλειπτον ἐκφράζοντες καὶ μετὰ θάνατον εἰς τὸν μέγαν τοῦτον τῆς Λευκάδος γόνον, εἰς τὸν μέγαν τοῦτον τῆς Ἑλλάδος πολίτην, παρακαλέσωμεν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ἵνα ἀπὸ τῶν οὐρανίων δωμάτων ἐμπνέῃ ἡμῖν τὰ εὐγενῆ ἐκεῖνα αἰσθηματα τὰ καθιστῶντα τὸν ἄνθρωπον ἄξιον ὁμοίωμα τοῦ πανσόφου δημιουργοῦ καὶ διδάσκη ἡμᾶς ὅτι ἡ ἐπίσημος καὶ φοβερά αὐτῇ στιγμῇ καθ' ἣν ἐνώπιον αὐτοῦ παριστάμεθα, — ἀπεικονίζει φαινότατα ὁλόκληρον τὸ παρελθὸν μας, — καὶ σκιαγραφεῖ τὴν μέλλουσαν ἀποκατάστασιν ἡμῶν ἐν τῇ αἰωνιότητι.

Εἰς σὲ δὲ ὦ εὐγενὴς καὶ τεθλιμμένη οἰκογένεια τοῦ μακαρίτου δὲν ἐπιχειρῶ ν' ἀπειθῶν λόγους παραμυθίας. — Τὸ κενὸν, ὅπερ ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν ἐγένετο, δὲν πληροῦται διὰ λόγων. — Μίαν μόνην, ἀλλὰ μεγίστην καὶ γλυκυτάτην παρηγορίαν ἔχετε. Αὕτη δ' ἐστίν, ὅτι τὸ βαρὺ, τὸ ἀφικτον τοῦτο πένθος σας, εἶναι πένθος ὅλων ἡμῶν, — καὶ ὅτι δι' αὐτοῦ συσφίγγονται ἀδιαβρόχτως οἱ μεταξὺ ὑμῶν καὶ ἡμῶν ὑπάρχοντες δεσμοὶ ἐξ ὧν αἰσιώτερον προαγγέλλεται τὸ μέλλον.

Ἐν τοιοῦτῳ ὄθεν συνδέσμῳ δῶμεν τῷ με-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΕΥΚΑΔΟΣ
Εν Λευκάδῃ τῇ 6 Ἀπριλίου τοῦ 1887.

ΔΟΓΟΣ ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ

Ἐκφωνηθεὶς ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τοῦ

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΒΑΛΑΩΡΙΤΗ

ὑπὸ τοῦ Δικηγόρου ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΤΟΥΤΜΠΑ.

Ἡμέρα ἀποφράς διὰ τὴν Λευκάδα ἔσεται, ὧ ἐπιφανέστατε ἄνερ, ἐλείνη καθ' ἣν τηλεγραφικῶς ἐγνώσθη τὸ μέγα δυστύχημα τοῦ θανάτου σου τὸ βυθίσαν αὐτὴν ἐν βαθυτάτῳ πένθει. Ἄμα τῷ ἀκούσματι αὐτοῦ, διαδοθέντος ἀστραπηδὸν ἀπὸ ἁκρας εἰς ἄκραν, νεκρικὴ σιγὴ ἐπεκράτησεν ἐν τῷ τόπῳ καὶ φοβερὰ ἀθυμία κατέλαβεν ἅπαντας· τὸ πένθος τοῦτο δὲ δὲν εἶναι ἐκ τῶν συνήθων καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐφημέρων, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον θέλει ἐνσαρκουῖσθαι προϊόντος τοῦ χρόνου, καθόσον οὗτος θέλει καταδείξῃ ὅποιον δυσαναπλήρωτον κενὸν κατέλιπες ἐν τῇ προσφιλῇ πατρίδι σου· θέλει, λέγω, ἐνσαρκουῖσθαι, διότι ἡ σπάνις τοιούτων ἐξόχων ἀνδρῶν ἀπότινος χρόνου δσημέραι ἐπισκοπητὴ καθίσταται, καὶ ἰδίᾳ ἐν Λευκάδι, ἥτις ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως ταύτης θέλει κατανοήσῃ ὅτι ἐν τῇ ζωῇ δὲν ἐξετίμησε δεόντως τοιοῦτον ἄνδρα, οὕτω δὲ θέλει συμβῇ καὶ διὰ Σὲ ὅ,τι ἡ παγκόσμιος ἱστορία διδάσκει περὶ τῶν μεγαλεπήβολων ἀνδρῶν, ὅτι τοῦτέστι μόνον μετὰ θάνατον θαυμάζονται καὶ ἐκτιμῶνται κατ' ἀξίαν. Ναι, ἱππότα, χάριν σοῦ ἡ Λευκὰς ἐζηλούτο καὶ ἐμακαρίζετο παρὰ πολλῶν ἄλλων ἑπαρχιῶν, διότι εἶναι πολὺ σπάνις ἡ ἐμφάνις τοιούτων φαισινῶν ἀστέρων· χάριν σοῦ ἐτιμήθη καὶ ἔσχε πλεονεκτήματα τὰ ὅποια ὡς ἐκ τοῦ μικροῦ πληθυσμοῦ τῆς τῇ ἡμφισθητοῦντο· χάριν σοῦ ἐν κρίσει περιστάσει ἔτυχε σημαντικῆς γενναιοδωρίας καὶ περιθάλψεως, καὶ διὰ Σοῦ καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν τῷ λοιπῷ πεπολιτισμένῳ κόσμῳ ἐδοξάσθη, ἐγαυρία δὲ καὶ ἐσεμνύνετο διὰ τὸν Βουλευτὴν τῆς, τὸν Γερουσιαστὴν, τὸν Πρέσβυν, τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς, τὸν Ὑπουργόν, τὸν κοσμοῦμενον διὰ τῶν λαμπροτέρων πρσασήμων τῶν μεγάλων δυνάμεων, τὸν ἐκπροσωπήσαντα καὶ αὐτὸν τὸν ἀνώτατον ἄρχοντα ἐν ἡμέρᾳ χαρμῶν.

Οὐχὶ ἄρα ἐπικήδειος πρὸς συγκίνησιν καὶ παραθυιαν ἀρμόζει εἰς ἐσὲ, ἀλλὰ μᾶλλον πανηγυρικὸς πρὸς ἔκφρασιν τῶν ποικίλων ἀρετῶν σου, διότι Σὺ ἐκμετρήσας τὸ ζῆν ἀπέτισας τὸν κοινὸν φόρον ἀφοῦ ὅμως καὶ σεαυτὸν καὶ τὴν πατρίδα σου ἐλάμπρυνας, ἐγκαταλιμπάνων συνάμα καὶ διάδοχον μὴ ὡς τερπόμενα τῶν ἀπαιτούμενων προσόντων ὅπως καταστή ἀντάξιός τοιούτου πατρὸς. ἔχοντες ὅθεν ἐνώπιόν μας τὸν νεκρὸν τοιούτου ἀνδρὸς ἡ ἐπιχείρησις τῆς ἐξιστορήσεως τοῦ βίου του θὰ ἦτον αὐτόχρημα ματαιοπονία, διότι καὶ αἱ ἀρεταὶ αὐτοῦ ὡς οἰκογενειάρχου καὶ αἱ δάρεαι αὐτοῦ ἐν τῇ πολιτικῇ σταδιοδρομίᾳ τοῦ ἐδρέφατο ἐπισπάσας τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν ἀγάπην τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλλήνων νοπαὶ ἔτι εἰσὶν εἰς τὴν μνήμην ἀπάντων ὑμῶν, ἀπαικται δὲ εἰς ἄλλους ἀρμοδιότερους νὰ κοσμήσῃσι δι' αὐτῶν τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας ὅπως μείνω-

σιν ἀνεξιτήλως ἐγκεχαραγμέναι πρὸς ἑκπληξίν τῶν μεταγενεστέρων. Λόγων παρηγόρων τοῦναντίον χρήζει ἡ πτωχὴ Λευκὰς, ἥτις ἐν βραχυτάτῳ χρονικῷ διαστήματι ἔσχε τὸ αὐτύχημα νὰ ἴδῃ δύνοντας τοὺς δύο τηλαυγεῖς ἀστέρας τῆς, καὶ πρὶν ἀκόμη ἐπουλωθῇ ἡ βαρεῖα πληγὴ ἣν ἀνέωξεν ἡ ἄωρος ἀπώλεια τοῦ πρώτου, ἰδοὺ ἀναξέεται αὕτη καὶ καταντᾷ πλέον ἀνιάτος. Πρὸ μικροῦ ἡ βαρεῖα χεὶρ τοῦ θανάτου ἔτεμε λίαν προώρως τὸ νῆμα τῶν ἡμερῶν τοῦ ἀθανάτου Ἑθνικοῦ ποιητοῦ μας, νῦν δὲ ἀμείλικτος καὶ ἀκόρεστος ἔτι οὖσα, ἀνῆρπασεν ἀπὸ τοῦ μέσου ἡμῶν τὸν ἐνδοξὸν πολιτικὸν ἄνδρα καὶ συμπολίτην μας, καὶ ἤδη ἀμφοτέρω διακαῶς περιπτυσσόμενοι καίχοντες πικρὰ δάκρυα, ἀσχάλλουσι καὶ δυσφοροῦσι κατὰ τῆς σκληρᾶς εἰμαρμένης ἥτις τόσον ταχέως ἀπέσπασεν αὐτοῦ; ἐκ τῆς πεφιλημένης πατρίδος τῶν, καὶ μετὰ κατανούτως συνανοῦσι καὶ ἐκεῖ τὰς δεήσεις τῶν ὑπὲρ τῆς εὐημερίας αὐτῆς. Ὅ,τι δὲ ὀρεῖλω νὰ μὴ ἀποσιωπήσω εἶναι κυρίως ἡ στέρβότης τοῦ χαρακτῆρος καὶ ἡ σιδηρὰ βούλησις τοῦ μεταστάντος, προσόντα τὰ ὅποια κυρίως χαρακτηρίζουσι τοὺς ἐξόχους ἄνδρας, διότι ἐνῷ περὶ τὰ μέσα τοῦ βίου τοῦ ἔσχε τὸ αὐτύχημα νὰ στρεφθῇ δύο μαργαριτῶν οἵτινες ὑπὸ σπινθηροῦντο ν' ἄψωνται τοῦ ἀκροῦ αὐτοῦ τῆς δόξης, τὰ δὲ καίρια ταῦτα τραύματα ἔδει κατ' ἀνάγκην νὰ ἐπισπεύσωσι τὸν ἐκ τοῦ μεταίτου τούτου κόσμου ἀποχωρισμὸν του, οὐδὲν ἦτον δὲν ἐπαύσατο ἀκαμάτως ἐργαζόμενος πρῶτον ὑπὲρ τῶν γενικῶν συμφερόντων τῆς πολιτείας, καὶ κατὰ δεύτερον λόγον ὑπὲρ τῶν τῆς ἰδιαίτερας αὐτοῦ πατρίδος, ὡς ἐμπρέπει εἰς πάντα ἀκέραιον καὶ εὐσυνειδήτον πολιτικὸν ἄνδρα, καὶ οὕτω ἐν τῇ ἐργασίᾳ καὶ μόνῃ εὗρισκε ἀνακούφισιν τῆς δηλητηριασμένης αὐτοῦ συμφορᾶς. Δὲν εὐρίσκομαι ὅθεν εὐτυχῶς εἰς τὴν ἀναπόδραστον ἀνάγκην νὰ πείσω ἑμαυτὸν ὅπως εὖρῳ λόγους παρηγόρους πρὸς ἐλάφρυνσιν τῆς ἀφάτου λύπης ἣν τοιαύτη στέρβη ἐνέπηξε βαθέως ἐν τῇ καρδίᾳ προσφιλεστάτης συζύγου, τέκνων, ἀδελφῶν, ἐγγόνων καὶ λοιπῶν συγγενῶν καὶ φίλων, διότι πρὸς ἄκραν παραθυιαν ἀρκοῦσα ἐστὶν ἡ ἐνδόμυχος πεποιθήσις καὶ ἡ μεγίστη ἱκανοποίησις ὅτι τοιοῦτοι ἄνδρες πρῶτα μὴ ἀποθνήσκουσιν, ἀλλὰ τὰ ὀνόματά των μένουσιν ἀθάνατα ἐν ταῖς λευκαῖς σελίδαις τῆς ἱστορίας. Δικαίως ὅθεν ἡ Λευκὰς σήμερον ἐξεδήλωσεν ἑκτακτον πένθος ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ εὐρέστου τῆς, καὶ ἡ ἰσχυρὰ ἐπαξίως τοσαύτη σωρεῖα ὀκνηροστολιστῶν στεφάνων κοσμεῖ τὸ φέρετρον τοῦ πανσεβάστου τούτου ἀνδρὸς, κατακτῶν δ' ἐστὶν ὅπως ἡ πατρίς μας προφῆρ αὐτῷ καὶ ἄλλιον τεκμήριον εὐγνωμοσύνης ἐν τῷ μέλλοντι.

«Γαίαν ἔχεις ἰλαφρὰν, ἀείμνηστε Σπυρίδων»